

Procedura odprawy czasowej w Unii Europejskiej

Temporary admission procedure in the European Union

dr Żaneta Gwardzińska-Chowaniec

Wydział Nauk Społecznych, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie, ORCID: 0000-0003-2055-7466

Streszczenie

Problematyka badawcza artykułu koncentruje się na zasadach prawnych konstytuujących procedurę odprawy czasowej w obrocie gospodarczym. Omówiono również dwa warianty realizowania tej procedury, a więc odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych oraz z częściowym zwolnieniem z należności celnych. Poddano analizie także spełnienie kryteriów podmiotowych i przedmiotowych, jak i kryteriów związanych z kontrolą celną przy wydawaniu pozwoleń celnych. Przeanalizowano również stosowane formy pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej w formie zgłoszenia elektronicznego lub papierowego, karnetu ATA lub CPD, ustnego zgłoszenia celnego oraz czynności uznawanych za zgłoszenie celne.

Słowa kluczowe: odprawa czasowa, towary nieunijne, karnet ATA, karnet CPD, System Decyzji Celnych.

Abstract

The research issues of the article focus on the legal principles constituting the procedure of temporary admission in economic transactions. The article also discusses two variants of implementing this procedure, i.e. temporary admission with full exemption from customs duties and partial exemption from customs duties. The fulfillment of the subjective and objective criteria as well as the criteria related to customs control when issuing customs permits were also analysed. The forms of authorization for the use of the temporary admission procedure in the form of an electronic or paper declaration were also analysed; an ATA or CPD carnet; an oral customs declaration and acts considered as a customs declaration.

Keywords: temporary admission, non-Union goods, ATA carnet, CPD carnet, Customs Decisions System.

1. WSTĘP

Procedura odprawy czasowej jest jedną z ośmiu procedur specjalnych. Wspólnie z procedurą końcowego przeznaczenia należy do kategorii szczególne przeznaczenie. Wykorzystywana jest przede wszystkim do przywozu towarów nieunijnych na unijny obszar celny na pokazy, targi, wystawy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej czy statutowej. Oprócz tego ma również zastosowanie w przypadku osób prywatnych z państw trzecich, wybierających się na wakacje czy zakupy do unijnych państw członkowskich własnym środkiem transportu zarejestrowanym w państwie pochodzenia, gdyż pomimo importowego charakteru tej procedury nie są wymagane zobowiązania celno-podatkowe od wjeżdżającego środka transportu.

Kodeksowa definicja procedury odprawy czasowej obejmuje tylko wariant przywozowy jej stosowania, a pomija wariant wywozowy, dotyczący towarów unijnych, które również mogą być wywożone na pokazy, targi, wystawy – w tym przypadku towary te nie podlegają procedurze odprawy czasowej, tylko procedurze wywozu, a następnie w państwie przywozu – procedurze odprawy czasowej¹.

Celem artykułu jest przedstawienie zasad prawnych, które regulują procedurę odprawy czasowej, oraz korzyści, jakie daje ta procedura osobom z niej korzystającym.

2. ZASADY PRAWNE REGULUJĄCE PROCEDURĘ ODPRAWY CZASOWEJ

W ramach procedury odprawy czasowej² towary nieunijne przeznaczone do powrotnego wywozu mogą być objęte szczególnym przeznaczeniem na obszarze celnym Unii Europejskiej (UE), z całkowitym lub częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych, i nie podlegają:

- 1) innym należnościom określonym w innych przepisach;
- 2) środkom polityki handlowej, o ile nie zakazują one wprowadzania towarów na obszar celny Unii lub wyprowadzania towarów z obszaru celnego Unii.

Procedura odprawy czasowej opiera się na następujących zasadach prawnych:

- 1) mogą być nią objęte tylko towary nieunijne, które zgodnie z definicją legalną oznaczają towary inne niż towary unijne lub takie, które utraciły unijny status celny (art. 250 w związku z art. 5 pkt 24 u.k.c.);
- 2) towary nieunijne są przywożone na unijny obszar celny z zamiarem ich powrotnego wywozu, co oznacza, że przywożone są na ściśle określony czas bądź muszą być objęte kolejną procedurą celną (art. 251 ust. 1 u.k.c.);
- 3) nie ma obowiązku powrotnego wywozu towarów, w związku z tym nie stosuje się odsetek kompensacyjnych;

- 4) maksymalny okres objęcia towaru odprawą czasową nie może przekraczać 2 lat, licząc od dnia przyjęcia zgłoszenia celnego. Całkowity okres, przez który towary mogą być objęte procedurą odprawy czasowej, nie może przekraczać 10 lat, z wyjątkiem przypadku, gdy wystąpi nieprzewidziane zdarzenie (art. 251 ust. 2 i 4 u.k.c.);
  - 5) w wyjątkowych okolicznościach, jeżeli dopuszczone wykorzystanie towarów w procedurze nie mogło zostać osiągnięte we wskazanych terminach, organy celne mogą przedłużyć te terminy w rozsądnym zakresie na uzasadniony wniosek posiadacza pozwolenia (art. 251 ust. 3 u.k.c.);
  - 6) towary objęte procedurą odprawy czasowej powinny być odpowiednio użytkowane, tzn. nie mogą zostać przetworzone czy skonsumowane – mogą być jedynie wykorzystane w celu, w jakim zostały przywiezione, bez dokonywania w nich żadnych zmian, z wyjątkiem zwykłego użycia. Nie jest zatem planowane poddanie towarów jakimkolwiek modyfikacjom, z wyjątkiem zwykłego obniżenia ich wartości, wynikającego ze zużycia. Oprócz tego możliwe jest zapewnienie identyfikacji towarów objętych procedurą (art. 251 ust. 2 lit. a i b u.k.c.);
  - 7) aby skorzystać z procedury odprawy czasowej, wymagane jest złożenie zabezpieczenia celnego w przypadkach, w których mogą powstać dług celny lub inne należności związane z towarami objętymi procedurą (art. 211 ust. 3 lit. c u.k.c.);
  - 8) wyjątek od złożenia zabezpieczenia celnego w procedurze odprawy czasowej dotyczy:
    - a) złożenia zgłoszenia celnego w formie ustnej lub w innej formie, o której mowa w art. 141 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego³ („nic do zgłoszenia”),
    - b) materiałów wykorzystywanych w ruchu międzynarodowym przez przewoźników lotniczych, przedsiębiorstwa żeglugi morskiej lub kolejowe lub dostawców usług pocztowych – jeżeli materiały te są wyraźnie oznaczone,
    - c) opakowań przywożonych jako puste – jeżeli noszą nieścieralne i nieusuwalne oznaczenia,
    - d) przypadku, gdy poprzedni posiadacz pozwolenia na odprawę czasową zgłosił towary do procedury odprawy czasowej w formie ustnego zgłoszenia celnego lub towary zostały objęte formularzem NATO 302 lub formularzem UE 302, a następnie towary te objęto odprawą czasową w tym samym celu (art. 81 rozporządzenia delegowanego 2015/2446);
  - 9) przemieszczanie towarów objętych procedurą odprawy czasowej może się odbywać między różnymi miejscami na obszarze celnym Unii bez dopełnienia formalności celnych. Przemieszczenie to następuje na podstawie ewidencji, która musi zawierać informacje o lokalizacji i przemieszczeniu towarów (art. 179 ust. 1 w związku z art. 178 ust. 1 lit. e rozporządzenia delegowanego 2015/2446);
  - 10) procedura odprawy czasowej może być realizowana z całkowitym lub częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych (art. 251 ust. 1 u.k.c.).
- ### 2.1. Procedura odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych
- Procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych mogą być objęte następujące towary⁴:
- 1) środki transportu, palety i kontenery, w tym akcesoria i wyposażenie (ruch wewnętrzny przestał być ograniczeniem w stosowaniu procedury, muszą być przestrzegane przepisy transportowe),
  - 2) rzeczy osobistego użytku oraz sprzęt sportowy przywożone przez podróżnych,
  - 3) materiały o charakterze socjalnym dla marynarzy,
  - 4) materiały do pomocy w przypadku katastrof,
  - 5) sprzęt medyczny, chirurgiczny i laboratoryjny,
  - 6) zwierzęta,
  - 7) towary do użytku w strefach przygranicznych,
  - 8) nośniki dźwięku, obrazu lub danych i materiały reklamowe,
  - 9) wyposażenie zawodowe (w tym instrumenty muzyczne),
  - 10) materiały pedagogiczne i wyposażenie naukowe,
  - 11) opakowania,
  - 12) formy, matryce, klisze drukarskie, rysunki, szkice, przyrządy do pomiarów, kontroli i testowania i inne podobne artykuły,
  - 13) specjalne narzędzia i przyrządy,
  - 14) towary używane do przeprowadzania testów lub poddawane testom,
  - 15) próbki,
  - 16) zastępcze środki produkcji,
  - 17) towary przeznaczone na imprezy lub do sprzedaży w określonych sytuacjach,
  - 18) części zamienne, akcesoria i wyposażenie,
  - 19) inne towary, które przywożone są okazjonalnie i na okres nieprzekraczający 3 miesięcy lub w szczególnych sytuacjach niewywierających skutku gospodarczego w Unii.
- W przypadku procedury odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych w momencie objęcia towaru procedurą nie powstaje obowiązek uiszczenia należności przywozowych. W tym wariantie realizowania procedury brak zatem obowiązku uiszczenia należności celnych przywozowych, ale organ celny w określonych przypadkach może pobrać zabezpieczenie na poczet mogącego powstać długu celnego (potencjalny dług celny)⁵.
- ### 2.2. Procedura odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych
- Procedura odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych może być zastosowana do towarów, które nie zostały wymienione w katalogu towarów objętych całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych, lub tych, które mimo że zostały w nim wymienione, nie spełniają wszystkich warunków udzielenia pozwolenia na odprawę czasową z całkowitym zwolnieniem z należności celnych, a także towarów konsumpcyjnych⁶.
- Korzystanie z tej formy odprawy czasowej jest uzależnione od uiszczenia za każdy rozpoczęty miesiąc stosowania tej procedury 3% kwoty cła, które miałyby być zapłacone

ne za towary, gdyby zostały dopuszczone do obrotu w dniu, w którym zostały objęte procedurą odprawy czasowej. Kwota należności celnych przywozowych nie może być wyższa od tej, która miałaby zostać zapłacona, gdyby towary te zostały dopuszczone do obrotu w dniu, w którym zostały objęte procedurą odprawy czasowej⁷. Zasada ta z uwagi na wydłużony znacznie okres pozostawiania towarów na obszarze celnym UE zabezpiecza osobę korzystającą z omawianej procedury przed zapłatą należności w wysokości wyższej niż pierwotne należności celne ciążące na tym towarze w chwili przywozu⁸.

Dług celny w przypadku towarów objętych procedurą odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem od należności celnych przywozowych powstaje w chwili objęcia takich towarów procedurą odprawy czasowej z częściowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych. Należności celne nie są w tej chwili pobierane przez organ celny. Następuje to na późniejszym etapie, zgodnie z zasadą zsumowanej należności za cały okres trwania procedury, a tę należność oblicza się w chwili zamknięcia procedury oraz pobiera się w trybie przewidzianym dla poboru należności celnych przywozowych⁹, które powinny być uregulowane w terminie 10 dni od daty powiadomienia o nich.

3. KRYTERIA UDZIELENIA POZWOLENIA

Kryteria udzielenia pozwolenia na stosowanie procedury odprawy czasowej można podzielić na trzy grupy: kryteria podmiotowe, kryteria przedmiotowe oraz kryteria związane z kontrolą celną. Spełnienie wszystkich kryteriów jest warunkiem niezbędnym do uzyskania pozwolenia.

Kryterium podmiotowe jest spełnione, w przypadku gdy:

- 1) osoba uprawniona do korzystania z procedury ma siedzibę poza obszarem celnym Unii, jeżeli nie przewidziano inaczej¹⁰ – jest to wyjątek od ogólnej zasady, że zgłaszający musi mieć siedzibę w UE¹¹;
- 2) osoba zapewnia prawidłową realizację operacji – uznaje się, że upoważniony przedsiębiorca w zakresie uproszczeń celnych spełnia ten warunek, jeżeli działalność związana z daną procedurą specjalną była brana pod uwagę przy przyznawaniu tego statusu;
- 3) osoba składa zabezpieczenie – w przypadkach, w których mogą powstać dług celny lub inne należności związane z towarami objętymi procedurą;
- 4) osoba odpowiedzialnie użytkuje towary, organizuje ich użytkowanie.

Towary do procedury odprawy czasowej może zgłosić albo posiadacz pozwolenia (we własnym imieniu i na własną rzecz), albo jego przedstawiciel bezpośredni (w imieniu i na rzecz posiadacza pozwolenia)¹². Oznacza to, że nie może tego zrobić przedstawiciel pośredni, ponieważ korzystający z tej procedury musi być posiadaczem wspomnianego pozwolenia (czyli korzystający z procedury i posiadacz pozwolenia muszą być tą samą osobą). W przypadku zaś przedstawicielstwa pośredniego korzystający z procedury i posiadacz pozwolenia są różnymi osobami.

Jeśli chodzi o kryterium przedmiotowe, to procedurę odprawy czasowej można stosować tylko do towarów, jeżeli spełnione są następujące warunki¹³:

- 1) nie jest planowane poddanie towarów żadnym zmianom, z wyjątkiem zwykłego obniżenia ich wartości wynikającego ze zużycia;
- 2) możliwe jest zapewnienie identyfikacji towarów objętych procedurą, z wyjątkiem przypadku, gdy ze względu na rodzaj towarów lub zamierzone wykorzystanie brak środków identyfikacyjnych nie stwarza niebezpieczeństwa nadużycia tej procedury, lub w przypadku towarów ekwiwalentnych możliwe jest sprawdzenie, czy warunki określone dla tych towarów są spełnione.

Spełnienie kryterium dotyczącego kontroli celnej leży nie w gestii wnioskodawcy, lecz organu celnego, który musi ocenić zakres przewidywanych obowiązków, jakie powstaną z uwagi na konieczność sprawowania dozoru celnego nad procedurą, której dotyczy wniosek, a zatem czy nakłady finansowe, które będzie musiała ponieść administracja, nie są zbyt wysokie w stosunku do oczekiwanych skutków gospodarczych związanych z korzystaniem przez podmiot z procedury specjalnej¹⁴.

4. FORMY POZWOLENIA

Pozwolenie na korzystanie z procedury odprawy czasowej może być wydane w kilku formach:

- 1) zgłoszenia elektronicznego lub papierowego,
- 2) karnetu ATA lub CPD,
- 3) ustnego zgłoszenia,
- 4) czynności uznawanej za zgłoszenie celne.

Wniosek o udzielenie pozwolenia na odprawę czasową składa się organowi celnemu właściwemu dla miejsca, w którym towary stosuje się po raz pierwszy¹⁵. Z kolei wniosek o udzielenie pozwolenia na odprawę czasową w formie ustnego zgłoszenia celnego, w formie dorozumianej lub w formie karnetu ATA lub karnetu CPD składa się w urzędzie celnym, w którym towary przedstawiono i zgłoszono do odprawy czasowej¹⁶.

4.1. Zgłoszenie elektroniczne lub papierowe

Wniosek o wydanie pozwolenia na stosowanie procedury odprawy czasowej może zostać złożony przez dokonanie zgłoszenia celnego na papierowym Jednolitym Dokumentie Administracyjnym (ang. Single Administrative Document – SAD)¹⁷ lub elektronicznie.

Mimo że przepisy prawa dopuszczają również formę papierową zgłoszenia celnego na formularzu SAD, w przypadku procedury realizowanej w Polsce wniosek musi być złożony w formie elektronicznej z wykorzystaniem usługi dostępnej na Platformie Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC) – systemu decyzji celnych (ang. Customs Decisions System – CDS)¹⁸, który jest przygotowany do obsługi krajowych i unijnych wniosków i pozwoleń¹⁹.

Zgłoszenie celne – zgodnie z definicją legalną zawartą w unijnym kodeksie celnym²⁰ – oznacza czynność, przez którą osoba w wymaganej formie i w określony sposób wyraża zamiar objęcia towaru określoną procedurą celną, a w stosownych przypadkach wskazuje wszelkie szczegółowe ustalenia, które mają mieć zastosowanie.

Co do zasady zgłoszenia celnego należy dokonać po przedstawieniu towarów organom celnym, ale istnieje również możliwość dokonania zgłoszenia celnego przed przedstawie-

niem towarów z wyprzedzeniem 30 dni. Jeżeli towary nie zostaną przedstawione we wskazanym terminie po złożeniu zgłoszenia celnego, uznaje się, że zgłoszenie celne nie zostało złożone²¹.

Pozwolenie udzielane jest przez właściwy organ celny przez przyjęcie zgłoszenia celnego wraz z dodatkowymi dokumentami, jeżeli zostaną spełnione warunki korzystania z tej procedury. A wydane pozwolenie ma zastosowanie tylko do tej ilości towarów, która została objęta procedurą na podstawie danego zgłoszenia celnego.

4.2. Karnet ATA lub CPD

Dokonanie zgłoszenia celnego do procedury odprawy czasowej przez złożenie karnetu ATA lub CPD uważa się jednocześnie za złożenie wniosku o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej, jeżeli²²:

- 1) karnet został wystawiony w państwie umawiającej się strony Konwencji ATA²³ lub Konwencji stambulskiej²⁴, zatwierdzony i zagwarantowany przez stowarzyszenie będące częścią systemu gwarancji, określonego w art. 1 lit. d załącznika A do konwencji stambulskiej;
- 2) karnet dotyczy towarów i zastosowań objętych konwencją, na której mocy został wystawiony;
- 3) karnet jest poświadczony przez organy celne;
- 4) karnet jest ważny na całym obszarze celnym UE.

System ATA²⁵ został ustanowiony w Konwencji ATA i jest zarządzany przez Światową Organizację Celną (ang. World Customs Organization – WCO) oraz Światową Federację Izb Międzynarodowej Izby Handlowej (ang. ICC World Chambers Federation – WCF). Celem jest zachęcenie do handlu światowego i zmniejszenie barier handlowych stworzonych przez różne krajowe przepisy celne²⁶. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że karnety ATA lub CPD mogą być stosowane również jako zgłoszenie wywozowe²⁷.

Z karnetu ATA można korzystać w 87 państwach i terytoriach zlokalizowanych w Europie, Ameryce Północnej, Ameryce Południowej, Azji, Afryce i Oceanii²⁸. Karnety ATA i CPD pełnią również funkcję gwarancyjną.

Karnet ATA jest ważny przez rok od jego wystawienia i termin ten nie może być przedłużony. Możliwe jest natomiast wydanie karnetu zastępczego. W tym celu posiadacz karnetu przed upływem terminu jego ważności powinien wystąpić do zrzeczenia wydającego karnety, które wydało poprzedni karnet, z wnioskiem o wydanie karnetu zastępczego²⁹. W Polsce karnety ATA wydaje Krajowa Izba Gospodarcza³⁰.

Podobnie jak w przypadku karnetu ATA – złożenie karnetu CPD (fr. Carnet de Passage en Douane) uważa się za złożenie wniosku o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej środków transportu. Karnet ten ułatwia kierowcom pojazdów dokonywanie formalności celnych przy wjeździe do państw-sygnatariuszy Konwencji celnej w sprawie czasowego przywozu prywatnych pojazdów drogowych, podpisanej w Nowym Jorku dnia 4 czerwca 1954 r.³¹ i wyjeździe z tych państw, gdyż pozwala na wwóz pojazdu bez konieczności deponowania kwoty opłat celnych na granicy tych państw. W wielu państwach jest to dokument niezbędny do wjazdu na ich terytorium.

Karnet CPD ważny jest przez rok od daty wystawienia wpisanej na jego okładce. Może być używany w tym terminie

podczas kilkakrotnych wjazdów danego pojazdu do tych państw i wyjazdów z nich, o ile przepisy danego państwa nie stanowią inaczej, oraz musi być przechowywany przez użytkownika wraz z dokumentami osobistymi (paszport, dowód osobisty, dowód rejestracyjny pojazdu, karty kredytowe). Karnet CPD nie może być przekazywany innej osobie ani na potrzeby przemieszczania się innego pojazdu. W Polsce karnet CPD jest wydawany przez zrzeczenie PZM-Travel sp. z o.o. w Warszawie i podlega zwrotowi do tego podmiotu przed upływem terminu jego ważności lub najpóźniej do 30 dni po tym terminie³².

4.3. Zgłoszenie ustne

Wniosek o wydanie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej może zostać złożony także w formie ustnego zgłoszenia celnego w następujących przypadkach dotyczących:

- 1) odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych;
- 2) towarów, dla których taka forma zgłoszenia celnego jest dopuszczalna.

W przypadku zgłoszenia celnego do odprawy czasowej ustną formę można zastosować w odniesieniu do następujących towarów³³:

- 1) palet, kontenerów i środków transportu oraz części zamiennych, akcesoriów i wyposażenia do odnośnych palet, kontenerów i środków transportu, całkowicie zwolnionych z należności celnych;
- 2) rzeczy osobistych oraz sprzętu sportowego, całkowicie zwolnionych z należności celnych;
- 3) materiałów o charakterze socjalnym dla marynarzy, używanych na statkach zaangażowanych w międzynarodowy ruch morski, całkowicie zwolnionych z należności celnych;
- 4) sprzętu medycznego, chirurgicznego i laboratoryjnego, całkowicie zwolnionych z należności celnych;
- 5) zwierząt, całkowicie zwolnionych z należności celnych, pod warunkiem że są przeznaczone do celów sezonowego pasterstwa wędrownego, wypasu albo do prowadzenia prac lub transportu;
- 6) sprzętu będącego w posiadaniu i użyciu osób mających siedzibę w strefie przygranicznej państwa trzeciego, sąsiadującej ze strefą przygraniczną w UE, gdzie towary będą stosowane;
- 7) instrumentów i aparatów niezbędnych dla lekarza w celu zapewnienia pomocy pacjentowi czekającemu na organ do przeszczepu, jeżeli:
  - a) stanowią własność osoby mającej siedzibę poza obszarem celnym UE,
  - b) są przywożone przez osobę mającą siedzibę poza obszarem celnym UE albo przez pracownika zatrudnianego przez właściciela mającego siedzibę na obszarze celnym UE,
  - c) są stosowane przez przywożącego lub pod jego nadzorem;
- 8) materiałów do pomocy w przypadku katastrof, wykorzystywanych w połączeniu ze środkami podejmowanymi w celu walki ze skutkami katastrof lub podobnych sytuacji oddziałujących na obszar celny UE;

- 9) przenośnych instrumentów muzycznych czasowo przywożonych przez podróżnych i przeznaczonych do użytku jako wyposażenie zawodowe;
- 10) opakowań przywożonych z zawartością i przeznaczonych do powrotnego wywozu, z zawartością bądź bez, noszących trwałe, nieusuwalne oznakowania identyfikujące osobę mającą siedzibę poza obszarem celnym UE;
- 11) sprzętu radiowego i telewizyjnego do produkcji i nadawania oraz pojazdów specjalnie przystosowanych do celów produkcji i transmisji radiowych i telewizyjnych wraz z wyposażeniem, przywożonych przez organizacje publiczne lub prywatne mające siedzibę poza obszarem celnym UE i zaakceptowanych przez organy celne, które wydały pozwolenie na dokonanie odprawy czasowej takiego sprzętu i pojazdów;
- 12) innych towarów, o ile zezwolą na to organy celne.

4.4. Czynności uznawane za zgłoszenie celne

Wniosek o wydanie pozwolenia na korzystanie z procedury odprawy czasowej można złożyć przez dokonanie zgłoszenia w formie innej niż elektroniczna, pisemna lub ustna tylko w przypadku procedury odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych. Za zgłoszenie celne uznaje się także następujące czynności³⁴:

- 1) przejście pasem zielonym lub „nic do zgłoszenia” w urzędzie celnym, w którym istnieje system dwóch pasów;
- 2) przejście przez urząd celny nieposiadający dwóch kontrolowanych pasów;
- 3) umieszczenie naklejki samoprzylepnej lub plakietki zgłoszenia celnego „nic do zgłoszenia” na przedniej szybie samochodu osobowego, o ile taka możliwość przewidziana jest w przepisach krajowych.

W przypadku odprawy czasowej czynności uznawane za zgłoszenie celne mogą się odnosić do towarów, dla których ta forma zgłoszenia celnego jest dopuszczalna, a więc:

- 1) środków transportu, które są objęte zwolnieniem z należności celnych przywozowych jako towary powracające, jeżeli nie zostały zgłoszone w inny sposób,
- 2) zwierząt, całkowicie zwolnionych z należności celnych, pod warunkiem że są przeznaczone do celów sezonowego pasterstwa wędrownego, wypasu albo do prowadzenia prac lub transportu;
- 3) sprzętu będącego w posiadaniu i użyciu osób mających siedzibę w strefie przygranicznej państwa trzeciego, sąsiadującej ze strefą przygraniczną w UE, gdzie towary będą stosowane;
- 4) instrumentów i aparatów niezbędnych dla lekarza w celu zapewnienia pomocy pacjentowi czekającemu na organ do przeszczepu, jeżeli:
  - a) stanowią własność osoby mającej siedzibę poza obszarem celnym UE,
  - b) są przywożone przez osobę mającą siedzibę poza obszarem celnym UE albo przez pracownika zatrudnianego przez właściciela mającego siedzibę na obszarze celnym UE,
  - c) są stosowane przez przywoźącego lub pod jego nadzorem;
- 5) materiałów do pomocy w przypadku katastrof, wykorzystywanych w połączeniu ze środkami podejmowanymi w

celu walki ze skutkami katastrof lub podobnych sytuacji oddziałujących na obszar celnym UE;

- 6) przenośnych instrumentów muzycznych czasowo przywożonych przez podróżnych i przeznaczonych do użytku jako wyposażenie zawodowe;
- 7) opakowań przywożonych z zawartością i przeznaczonych do powrotnego wywozu, z zawartością bądź bez, noszących trwałe, nieusuwalne oznakowania identyfikujące osobę mającą siedzibę poza obszarem celnym UE.

5. ZAKOŃCZENIE

Procedura odprawy czasowej ze względu na realizowaną funkcję specjalnego przeznaczenia towarów jest skatalogowana w grupie procedur specjalnych. W procedurze tej mogą być wykorzystywane tylko towary nieunijne, przywożone na pokazy, targi, wystawy z zamiarem ich powrotnego wywozu, który w zasadzie nie ma charakteru obligatoryjnego. A więc jest to procedura importowa, która może być realizowana w wariacie z całkowitym zwolnieniem z należności celnych lub częściowym zwolnieniem z należności celnych.

Zakres przedmiotowy pierwszego wariantu został ograniczony do katalogu towarów wskazanych w przepisach prawa. W przypadku zaś drugiego wariantu zakres przedmiotowy obejmuje towary, które nie zostały wymienione w katalogu towarów podlegających całkowitemu zwolnieniu z należności celnych przywozowych, lub towary, które mimo że zostały w nim wymienione, nie spełniają wszystkich warunków udzielenia pozwolenia na odprawę czasową z całkowitym zwolnieniem z należności celnych, a także towary konsumpcyjne.

Zasadniczo procedura odprawy czasowej jest wyjątkiem od generalnej zasady prawa celnego, że zgłaszający musi mieć siedzibę w UE – w przypadku tej procedury zgłaszający ma siedzibę poza obszarem celnym Unii, jeżeli nie przewidziano inaczej.

Wniosek o wydanie pozwolenia na stosowanie procedury odprawy czasowej może zostać złożony przez dokonanie zgłoszenia celnego w formie elektronicznej, na papierowym Jednolitym Dokumentie Administracyjnym (jednakże ta forma nie jest stosowana w Polsce w przypadku realizowanej procedury odprawy czasowej) oraz przez złożenie karnetu ATA lub karnetu CPD, a także w formie zgłoszenia ustnego lub czynności uznanych za zgłoszenie celne, które dotyczą ściśle określonych towarów.

Przypisy

- ¹ E. Gwardzińska, *Przedstawicielstwo celne w międzynarodowym obrocie towarowym*, Warszawa 2018, s. 177.
- ² Art. 250 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1, ze zm., dalej: „unijny kodeks celny” lub „u.k.c.”).
- ³ Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1, ze zm., dalej: rozporządzenie delegowane 2015/2446.
- ⁴ Art. 208-216 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ⁵ E. Gwardzińska, Ż. Gwardzińska, *Strengthening the Enforcement of Customs Debt within the Institution of Customs Debt Security in the EU*, „Global Trade and Customs Journal” 2021, t. 16, nr 11/12, s. 612-622, <https://doi.org/10.54648/gtcj2021078>, dostęp: 9.05.2023.
- ⁶ Art. 206 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ⁷ Art. 252 u.k.c.
- ⁸ E. Gwardzińska i in., *Prawo celne*, Warszawa 2017, s. 229; R. Oktaba, *Prawo celne*, Warszawa 2022, s. 108-109.

- ⁹ Krajowa Administracja Skarbowa, Ministerstwo Finansów – Departament Ceł, *Materiał informacyjny. Odprawa czasowa*, Warszawa, luty 2022, <https://www.podatki.gov.pl/media/7870/materia%C5%82-informacyjny-odprawa-czasowa.pdf>, dostęp: 13.01.2023.
- ¹⁰ Art. 250 ust. 2 lit. c w związku z art. 211 ust. 3 u.k.c.
- ¹¹ Art. 170 ust. 3 lit. a u.k.c.
- ¹² Szerzej zob. E. Gwardzińska, *Przedstawicielstwo celne...*, dz. cyt.
- ¹³ Art. 250 ust. 2 lit. a i b u.k.c.
- ¹⁴ Krajowa Administracja Skarbowa, Ministerstwo Finansów – Departament Ceł, *Materiał informacyjny. Odprawa czasowa*, dz. cyt.
- ¹⁵ Art. 205 ust. 1 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ¹⁶ Art. 205 ust. 2 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ¹⁷ European Commission, *The single administrative document (SAD)*, https://taxation-customs.ec.europa.eu/single-administrative-document-sad_en, dostęp: 15.02.2023.
- ¹⁸ European Commission, *CDS – Customs Decisions System*, https://taxation-customs.ec.europa.eu/online-services/online-services-and-databases-customs/cds-customs-decisions-system_en, dostęp: 5.02.2023.
- ¹⁹ Krajowa Administracja Skarbowa, *Wytyczne dla wniosków i decyzji celnych wersja 1.1 (p)*, Warszawa, grudzień 2018, <https://puesc.gov.pl/documents/20123/615418594/Wytyczne+dla+wniosk%C3%B3w+i+decyzji+celnych+wersja+1.1+2018.pdf/dea6845c-4674-ab62-2d56-342635c9677f?t=1635516654022>, dostęp: 16.12.2022.
- ²⁰ Art. 5 pkt 12 u.k.c.; E. Gwardzińska, *Zasada nieodwoływalności zgłoszenia celnego jako podstawowa zasada obrotu towarowego w UE*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego” 2022, nr 2, s. 35-40.
- ²¹ Art. 171 u.k.c.
- ²² Art. 163 ust. 5 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ²³ Konwencja celna w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzona w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r., Dz.U. z 1969 r. Nr 30, poz. 242, dalej: Konwencja ATA.
- ²⁴ Konwencja dotycząca odprawy czasowej, sporządzona w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r., Dz.U. z 1998 r. Nr 14, poz. 61, dalej: Konwencja stambulska; Załączniki B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.8, B.9, C, D i E do Konwencji dotyczącej odprawy czasowej, sporządzonej w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r., Dz.U. z 2002 r. Nr 198, poz. 1668.
- ²⁵ Akronim „ATA” powstał z połączenia dwóch terminów – francuskiego *Admission Temporaire* i angielskiego *Temporary Admission*. Zob. World Customs Organization, *The ATA System (ATA and Istanbul Conventions)*, https://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/conventions/pf_ata_system_conven.aspx, dostęp: 9.05.2023.
- ²⁶ International Trade Administration, *ATA Carnet*, <https://www.trade.gov/ata-carnet>, dostęp: 23.02.2023.
- ²⁷ Art. 339 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 558, ze zm.
- ²⁸ Corporation for International Business, *ATA Carnet Countries & Territories – Where Can An ATA Carnet Be Used?*, <https://www.atacarnet.com/carnet-countries>, dostęp: 2.02.2023.
- ²⁹ Krajowa Administracja Skarbowa, Ministerstwo Finansów – Departament Ceł, *Stosowanie karnetów ATA. Wersja 3.3*, Warszawa, listopad 2019, <https://www.podatki.gov.pl/media/5511/stosowanie-karnet%C3%B3w-ata-11-2019.pdf>, dostęp: 13.12.2022.
- ³⁰ Krajowa Izba Gospodarcza, <https://www.kig.pl/>, dostęp: 10.03.2023.
- ³¹ Dz.U. z 1961 r. Nr 42, poz. 216.
- ³² PZM-Travel, *Carnet de passage en douane (CPD)*, <https://www.pzmtravel.com.pl/dokumenty-celne.html>, dostęp: 10.03.2023.
- ³³ Art. 136 ust. 1 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.
- ³⁴ Art. 141 ust. 1 rozporządzenia delegowanego 2015/2446.

Bibliografia

Literatura

Gwardzińska E., *Przedstawicielstwo celne w międzynarodowym obrocie towarowym*, Warszawa 2018.

Gwardzińska E., *Zasada nieodwoływalności zgłoszenia celnego jako podstawowa zasada obrotu towarowego w UE*, „Monitor Prawa Celnego i Podatkowego” 2022, nr 2.

Gwardzińska E., Gwardzińska Ż., *Strengthening the Enforcement of Customs Debt within the Institution of Customs Debt Security in the EU*, „Global Trade and Customs Journal” 2021, t. 16, nr 11/12, <https://doi.org/10.54648/gtcj2021078>, dostęp: 9.05.2023.

Gwardzińska E. i in., *Prawo celne*, Warszawa 2017.

Okta R., *Prawo celne*, Warszawa 2022.

Źródła internetowe

Corporation for International Business, *ATA Carnet Countries & Territories – Where Can An ATA Carnet Be Used?*, <https://www.atacarnet.com/carnet-countries>, dostęp: 2.02.2023.

European Commission, *CDS – Customs Decisions System*, https://taxation-customs.ec.europa.eu/online-services/online-services-and-databases-customs/cds-customs-decisions-system_en, dostęp: 5.02.2023.

European Commission, *The single administrative document (SAD)*, https://taxation-customs.ec.europa.eu/single-administrative-document-sad_en, dostęp: 15.02.2023.

International Trade Administration, *ATA Carnet*, <https://www.trade.gov/ata-carnet>, dostęp: 23.02.2023.

Krajowa Izba Gospodarcza, <https://www.kig.pl/>, dostęp: 10.03.2023.

PZM-Travel, *Carnet de passage en douane (CPD)*, <https://www.pzmtravel.com.pl/dokumenty-celne.html>, dostęp: 10.03.2023.

World Customs Organization, *The ATA System (ATA and Istanbul Conventions)*, https://www.wcoomd.org/en/topics/facilitation/instrument-and-tools/conventions/pf_ata_system_conven.aspx, dostęp: 9.05.2023.

Akty prawne

Konwencja celna w sprawie czasowego przywozu prywatnych pojazdów drogowych, podpisana w Nowym Jorku dnia 4 czerwca 1954 r., Dz.U. z 1961 r. Nr 42, poz. 216.

Konwencja celna w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów (Konwencja ATA) sporządzona w Brukseli dnia 6 grudnia 1961 r., Dz.U. z 1969 r. Nr 30, poz. 242.

Konwencja dotycząca odprawy czasowej, sporządzona w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r., Dz.U. z 1998 r. Nr 14, poz. 61.

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1, ze zm.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, s. 1, ze zm.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny, Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, s. 558, ze zm.

Załączniki B.2, B.3, B.4, B.5, B.6, B.7, B.8, B.9, C, D i E do Konwencji dotyczącej odprawy czasowej, sporządzonej w Stambule dnia 26 czerwca 1990 r., Dz.U. z 2002 r. Nr 198, poz. 1668.

Inne źródła

Krajowa Administracja Skarbowa, *Wytyczne dla wniosków i decyzji celnych wersja 1.1 (p)*, Warszawa, grudzień 2018, <https://puesc.gov.pl/documents/20123/615418594/Wytyczne+dla+wniosk%C3%B3w+i+decyzji+celnych+wersja+1.1+2018.pdf/dea6845c-4674-ab62-2d56-342635c9677f?t=1635516654022>, dostęp: 16.12.2022.

Krajowa Administracja Skarbowa, Ministerstwo Finansów – Departament Ceł, *Materiał informacyjny. Odprawa czasowa*, Warszawa, luty 2022, <https://www.podatki.gov.pl/media/7870/materia%C5%82-informacyjny-odprawa-czasowa.pdf>, dostęp: 13.01.2023.

Krajowa Administracja Skarbowa, Ministerstwo Finansów – Departament Ceł, *Stosowanie karnetów ATA. Wersja 3.3*, Warszawa, listopad 2019, <https://www.podatki.gov.pl/media/5511/stosowanie-karnet%C3%B3w-ata-11-2019.pdf>, dostęp: 13.12.2022.